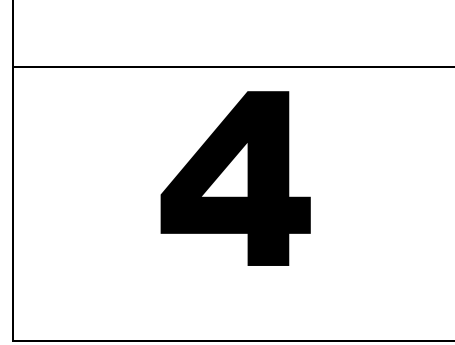

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Birey Hakkı tanımına karşın gerçekler

The Civil Liberties fact and the reality*

M Arif AKŞİT**

*Birey Hakkı denilerek, bunu ortadan kaldırma yaklaşımları azımsanmayacak boyuttadır.

** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji Bilim Dalı, Pediatri Genetik

Bir toplantıda Türk Kahvesi ikram eden kişi sorar, nasıl istersiniz? Sade, az şekerli, orta ve çok şekerli denilebilir. İzmir geri alınınca Atatürk ve arkadaşları nasıl kalkınabilir diye düşünürken, kahveci sormuş, not almış. Sonra büyük cezve içinde kahveyi getirmiş ve dökmüş. Birisi tatmış, bu orta, Atatürk çok şekerli severmiş, benimki şekerli, diğeri de sade imiş. Kahveciye sormuşlar, o zamanlar şeker taş gibi sert olduğu için, kahveci içerde onu döğmüş, kahve fincanlarına koymuş. Kahve sade imiş, fincanlara konulunca, şekerli olmuşlar. Bu toplum kendi çözümünü de bulur, onlara kulak vermeli, doğru yoldayız denilmiş.

Sevgi içinde olan kişi, karşıdakinin isteği ve durumunu fark eder ve buna göre davranır. Ben bebekleri hiç muayene etmedim, hep sevdim. Hiç canlandırma yapmadım, hep öptüm derim. Açılış ve devam basınçları bebeğe göre verilir, yoksa patlatırsınız. Kitap, rehber olanlar, sadece yol gösterir, ama yol açık mı, kapalı mı bakmalısınız.

Hekimlik Tıp Biliminin bireye göre terzilik yapılması, bilimin uyarlanması, uydurulması ve uyumunun, sonuçlarının izlenmesini gerekli kılar.

Özet

Birey Hakkı tanımına karşın gerçekler

Amaç: Her bireyin hakkı olduğu, vatandaşlık adı altında bunların tanımlandığı görülmektedir. Ancak, kültürel boyut ve toplumda bunun anlamı kurallara uyma hakkı olarak yerini alır. Kuran, Türk Ceza Kanunu'nda olduğu gibi, düzene karşı gelmek, zarar ve zulüm olmadıkça suç kapsamında değildir. O halde başta kurala uy denilmesi bile birey hakkını zorlamaktır.

Dayanaklar/Kaynaklar: Kişinin hakları kanunla korunur, sınırları da kanunla çizilir. Bu açıdan doğrudan Anayasa ve yasa, özellikle TCK temelinde bakılmalıdır. Makale, bu yaklaşımın, kalıp ile kişinin bağımsızlığını zedelememesi gerektiği vurgusunu yapmaktadır.

Giriş: Bir kimsenin insan olarak öncelikle insanlıkta olması, sevgi içinde bulunması beklenilmektedir. Bu bir temenni de kalmakta, genel sosyal yapı bir kural içinde kalmasını istemektedir. Bu bağımsızlığa karşı bir boyuttur.

Genel Yaklaşım: Anayasal tanımı olması yanında, sosyal olarak, kültür, toplumda da yerleşmesi gereklidir.

Özellikle çocuklarda zorlama kabul edilemez.

Başlıca boyutlar: Hakları sadece vatandaş olanda görüp, göçmenlerde görmemek tam bir ayırıcılık olmaktadır. Her bireyin görev ve yetkileri sosyal tanımlanmalı, ancak haklarda zarar ve zulüm varsa engelleme ve suç gündeme gelebilmektedir.

Yaklaşım: Sevgi ve insanlık olması, bir dilek, ama zarar ve zulüm ise suç kapsamındadır. Göç bir olgu olarak gerçekçilik ise, buna karşı yaklaşımlar birey hakkı temelinde ele alınmalıdır. Engellenemez.

Sonuç: Bir konuda gerekçe ve dayanaklar hukukta Anayasa ve kanun temelindedir. Bu ülkelere göre değil, insan olduğu için tüm Evrensel boyut taşır.

Yorum: Birey hakkı kavramı göçmen olup olmaması fark etmez, insan olarak karşılanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Birey hakkı doğal haktır, vatandaş, göçmen olması fark etmez

Outline

The Civil Liberties fact and the reality

AIM: All person has their own rights, as considering on civil liberties. Thus, in cultures, it is confirmed as the unification at common rules, as the liberty. In Turkish Penalty Codes like even Quran indications, people are responsible about their acts, the Turkish Penalty Code, if not on harm and cruel act, it cannot be considered on punishment. If you indicated on the rules, is a kind of oppression, at the human rights.

Grounding Aspects: The rights of a person, on the legitimate by law, even at Constitution, and at Penalty Codes. This Article indicates, for pressure on the regulation, is a kind of disturbing the independence fact.

Introduction: For each person, prospects on love at humanity, thus, this is the expectation, and social it is being on cultural protocols. This is not an independence factor.

General Considerations: Apart of Constitutional notification, social and cultural and the community, thus, not reasoning and grounding on oppression especially at children.

Proceeding: If the emigrant is a reality, the reasoning and groundings must on legal laws, not for individual base, upon the Intranational Human Rights concept.

Notions: The reasoning of being an immigrant, must on the Human Rights concept.

Conclusion: Each person rights, not on the emigrant or not, considered for all one, as Human Rights, as active.

Key Words: Each Human Right I natural right, not differs, whether emigrant of civil.

Giriş

Yabancı ülkede, Amerika'da Hastane Etik Kurula 3 aylık rotasyon ile, 3 yıl ara ile 3 defa gitmiş, orada haftalık toplantılara katıldım. Konu ile ilgili birey ile ilgili evraklar dağıtılıyor, sonra toplanıyordu. Alınan notlar da toplanıp, yok ediliyordu.

Yenidoğan Uzmanı olduğum için, Yenidoğan Servisine de gidip, vizitlere katılıyordum. Orada sorun, hasta sorumlu hekime taktim ediliyor, o ne derse o oluyormuş. Hasta neticeleri daha sonra çıkıyor ama ona bakmıyorlar. Dirençli olmasına karşın, aynı zamanda da prematüreye uygun olmayabileceği düşüncesi ile, gentamisin verilmesini sorguladım. Hoca ne derse o olur dediler.

Daha sonra Etik Kurulda gördüm, iletmişler, teşekkür etti ve ilacı değiştirdim dedi. Yenidoğan Yoğun Bakımda acil ve hemen karar verilmesi gerektiği için, o yerde değerlendirme yapacak, karar verecek, müdavi hekim, hastaya bakan o anda, serviste olan doktor olmalıdır.

Göç olgusunda bir yerden geçilmesi düşünülür, ama riskler tanımlanır ve ona göre karar verilir.

Kore’de Türk Birliği Amerikan Ordusunun öncü ve artçı birliği olarak görev almış. Kunuri Bölgesinde, 12 kat üstün Çiniler hücumu kalkınca Amerikan ordusu, vadiden geçmiş, kısaca kaçmış. Türk Komutanları biz akşam olur, çekilirken öldürürler, bu Çin bilinen taktiğidir demişler. Bunun üzerine orada mevzilenmişler. Sonuç belli, bir kahramanlık destanı yazılmış. Birisi sordu, mermi bitince ne yapmışlar diyerek. Süngü takarak, göğüs göğüsse dövüşmüşler dedim. İnanmadı tabii ama gerçek.

Emsal alınan Atalar olunca, Rektör iken de bizim dediğimizi yapmazsan senin hakkında davalar açacağız dediler, ben de bahçede idam sehpası kursanız bile, Babam eyvallah dememiş, idamlık olmuş, alın imzama, biz basarız imzayı ama siz yine de dava açarsınız dedim. Açtılar, Sayıştay Mahkemesi, Ağır Ceza ve sonra Hukuk Mahkemelerinde 8 defa kanun ve nizamlara uygun diyerek beraat ettim.

Bazı Yorumlar

Güzel Düşünüp, Güzel davrananlar kazanıştadır.

Birey Hakkının temelinde, güzel düşünme ve düzgün davranma olmalıdır. Hırs ve karşıdakinin hakkının temelinde de olunmalıdır. Benim sınırim biter, senin sınırın başlar, iş birliği ve eş güdüm boyutuna olan durumlarda olmaz ki.

Gerekirse göç edin ama başkasının hakkına girmeyin.

Bunu demek kolay ama yapmamak için, kişi ile yakın ilişkiniz olursa, kavramanız kolay olur.

Yaklaşımlarda bir tarafı kayırmak ile objektif düşünülemez

Türk Ticaret Kanunu’nda eğer bir tarafın aleyhine veya tersine lehine bir durum vara, o antlaşma butlandır, geçersizdir demektir.

Yaşam Hakkı en üst haktır. Aile bile istemeyebilir, prematürenin ventilatörde olması yerine, sekelli olasılığı nedeniyle ölsün, biz yeniden çocuk yaparız diyebilirler. Bu durumda örnekleri vardır, Türkiye’de Savcılık aileyi tutuklamış ve bebeği Devlet gözetimine almışlardır.

Birey kendisi objektif göremeyebilir, bu açıdan danışmanlar olmalıdır. Bilim üzere olması, sevgi ve insanlıkta olması önemlidir. Bunlar yoksa, bir grubun içinde ise, onu temsil eder, temsilden öte, sizi de o grubun içinde görür.

Faklı görüş olması gerekir, ama saygı içinde oluşmalıdır. Anlaşmak için bir arada iletişim olması, bunun tek taraflı menfaat değil, bilimsel sevgi ve kardeşlik üzere olması ile bir etkinlik olması ile olur. Gerekirse ayrı bir Evren, ayrı bir boyutta olunmalıdır.

İnsan elbette denge derken, kendi hakkını dikkate almalı, özen göstermelidir.

Peygamber değil, resul, insanlıkta olan kişidir, sevgide kalarak dost, yakın olabilir.

İnsanlar algılamak için, empati yapmalı, onun düşüncesi gibi yapıda olmalıdır. Soğuk su içinde, mideye toplayan kişi hissettiklerini bir nebze hissetmeden olaya bakmak imkansızdır.

Temel felsefe, temel sevgi ve insanlık konusunda ayrıcalık olmaz, insan kendisi olmalıdır, başka söz bile olsa, onu farklı yerlere götürür, göç etmiş, bir daha aynı yere gelemeyebilir.

Göç nasıl insanın sevdiği, benliğinin olduğu yer ise, buraya olmalı, ömür boyu ulaşmasa bile yolda olmak bile zevktir. İstiklal Savaşı sonunu görmediler ama ben yaşarken, düşman bayrağı altında olmadım dediler.

Kabul Eden, Karşı Çıkanlar

Genel olarak bakıldığı zaman kişinin hakkı kabul edilir gibi görünür, ama şartlar ile yok edilir.

Bazıları:

- Elbette bireyin hakkı vardır, ama verilen seçenekler arasında seçmelidir.
- Büyükler karar vermiş, bize söz düşmez.
- Zorda olsa kabul etmen gerekir.
- Laboratuvar sonuçlarında çıkmadı, senin sorunun, gluten intoleransın yok.
- Patron yap dedi, ne demek bilmiyorum, hiç yapmadım, öğrenecek ve yapacaksın.
- Globalleşen bir Evrende, kendi bildiğin yapılamaz.
- Sağdan trafik giderken, sola geçmek, öndeki arabayı geçmek bile olsa yapılmamalıdır.
- Evlenmeler bile beşik kertmesi denilen, ailelerin uygun gördüğü, daha bebek iken saptanmaktadır. Çocuklukta birlikte büyümeleri ile de beraberlik evlilik olmaktadır.

O zaman birey hakkı ne olabilir?

Konu hakkında bilgi edinmeli, bu konuda eğitilmeli, alternatifler ile seçim kendisine bırakılmalıdır. Hemen karar vermesi değil, bir düşünme boyutu, karar verme süreci olmalıdır. Kendi araştırması, sorgulamasını da yapmalıdır.

Ayrımcılık olmamalıdır.

Hekimler hasta hakkına göre davranmayı öğrenirler. Apandisit bulgusu olursa ameliyat edilir. Şüphe durumunda bile hasta lehine olur, yine ameliyat edilir. Ameliyat istemiyorsa, takip edilir, patlar, yaşamı tehlikeye girerse o zaman mı ameliyat edilsin denilemez.

Kültürlere göre Bakış

Bireyin hakkı, sadece verilen emirlere uymalıdır diyen ile, ben ne karışırım, sorumluluk ondadır diyen arasında çok farklı bir boyut vardır. Aynı Dünyaların insanlarıdır. Bütünleşmeleri olanaklı olamaz.

Kültürel yapıları tanımlarsak¹:

- 1) **Kabile Kültürü:** Kabile zamanımızda aile gibidir, aile meclisi toplanır, karar alır, bu komutan, aile büyüğünce onaylanır ve uygulanır. İtiraz daha önce yapılır. Cengiz Kaan, Hanlar Hanı, Cengiz Kaan, kararımı verdi, bakalım Han'ım ne diyecek dermiş. Son söz kadına bırakmış. Bizim sülalede de Kadınlar onaylamaz ise, uygulanmazdı. Bir iş verilsin, düşünmesin denilir.
- 2) **Tarım Kültürü:** Belirli gelenekler vardır ve bunları yaşlı kadınlar uygularlar, bilirler, gerekirse geliştirirler ama farklı olmamalıdır. Birey kendisine verilen görevleri yapmalıdır, daha önce evleneceği kişi bile saptanmıştır ve buna uygun davranması beklenir.
- 3) **Endüstri Kültürü:** Sermayedar başta karar vermeli, bunun karşısında da işçi patronları kararı uygun görmelidir. Bireyin hemen, hemen hiç etkileşimi olmamaktadır. Birey iki güç arasında ezilmektedir.

- 4) **Yüksek Teknoloji Kültürü:** Globalleşen kültürde birey safını seçmelidir, özel sektör, kamu sektörü veya vakıf boyutu ile olarak birey hakkında olmalıdır. Bunun için eğitimde olması ile birlikte, bir güce kavuşması ile olasıdır. Göç etme zorunluluktur.
- 5) **Birey Hakkı Kültürü:** Birey Hakkı üstündür, önemlidir, insan kendisinden göç edemez, fikirleri ve düşünceleri ile, yeni evrenler kurabilir. Bireyin Hakkını algılaması bir göçtür.
Başlıca bireye ve topluma Faydaları.
- Bir bireyin kendine özgü, özel bir yapısı, düşüncesi vardır, zarar ve zulümde ise birey hakkı üzerinde olursa, hukuk devreye girer, serbestlik hissetmez.
  - Birey Hakkı üzerinde olanı yok edebilirsiniz ama kendi benliğinden koparılamaz, göç ettirilemez.
  - Bireyin kendisine olan katkıları, tüm insanlığa yaptığı katkı olmaktadır.
  - 622 Medine Antlaşması ile birey hakkı tanınmış ve tüm toplum için geçerli yapılmıştır.
  - Yönetim seçimle başa gelse bile, toplum bu şekilde istedi diyerek (Jüri sistematığında olduğu gibi), birey hakkını çiğneyemez. Hukuk, Mahkemeler başlıca sorunlar yönetimin bireyin hakkını dikkate almaması ile oluşmaktadır.
- Başlıca Zararı.
- Zarar ve zulüm, başkasının hakkını almak, hırs ve garez gibi yaklaşımlar, birey hakkı olarak görülemez. İster lider, baba/anne veya yönetici olsun, bu hakkı yoktur. Yaparsa ceza görür.

Referans İncelemesi

Civil Vatandaşlık demektir, dolayısı ile vatandaş olana verilen haklar olarak da gözlenebilir. Ancak yorum geniş olmalı, birey hakkı olarak olaya bakılmalıdır.

Civil liberties, Wikipedia²

Civil liberties are guarantees and freedoms that governments commit not to abridge, either by [constitution](#), [legislation](#), or [judicial interpretation](#), without [due process](#). Though the scope of the term differs between countries, civil liberties may include the [freedom of conscience](#), [freedom of press](#), [freedom of religion](#), [freedom of expression](#), [freedom of assembly](#), the right to security and [liberty](#), [freedom of speech](#), the [right to privacy](#), the right to [equal treatment under the law](#) and due process, the [right to a fair trial](#), and the [right to life](#). Other civil liberties include the [right to own property](#), the [right to defend oneself](#), and the right to [bodily integrity](#). Within the distinctions between civil liberties and other types of liberty, distinctions exist between [positive liberty/positive rights](#) and [negative liberty/negative rights](#).

Overview

Many contemporary nations have a [constitution](#), a [bill of rights](#), or similar constitutional documents that enumerate and seek to guarantee civil liberties. Other nations have enacted similar laws through a variety of legal means, including signing and ratifying or otherwise giving effect to key conventions such as the [European Convention on Human Rights](#) and the [International Covenant on Civil and Political Rights](#). The existence of some claimed civil liberties is a matter of dispute, as are the extent of most [civil rights](#). Controversial examples include [property rights](#), [reproductive rights](#), and [civil marriage](#). In authoritarian regimes in which government censorship impedes on perceived civil liberties, some civil liberty advocates argue for the use of anonymity tools to allow for free speech, privacy, and anonymity.^[1] The degree to which democracies acknowledge civil liberties is affected by the influence of terrorism.^[2] Whether the existence of [victimless crimes](#) infringes upon civil liberties is also a matter of dispute. Another matter of debate is the suspension or alteration of certain civil liberties in times of [war](#) or [state of emergency](#), including whether and to what extent this should occur.

The formal concept of civil liberties is often dated back to [Magna Carta](#), an English legal [charter](#) agreed in 1215 which in turn was based on pre-existing documents, namely the [Charter of Liberties](#).^[3]

Asia

China

The [Constitution of the People's Republic of China](#) (which applies only to [mainland China](#), not to [Hong Kong](#), [Macau](#), and [Taiwan](#)) especially its Fundamental Rights and Duties of Citizens, claims to protect many civil liberties. Taiwan, which is separated from Mainland China, has its own Constitution.

Although the 1982 constitution guarantees civil liberties,^[4] the [Chinese government](#) usually uses the "[subversion of state power](#)" and "protection of [state secrets](#)" clauses in their law system to imprison those who criticize the [Chinese Communist Party](#) (CCP) and the [state leaders](#).^[5]

India

The Fundamental Rights – embodied in Part III of the constitution – guarantee liberties such that all Indians can lead their lives in peace as citizens of India. The six fundamental rights are right to equality, right to freedom, right against exploitation, right to freedom of religion, cultural and educational rights and right to constitutional remedies.^[6]

These include individual rights common to most [liberal democracies](#), incorporated in the fundamental law of the land and are enforceable in a court of law. Violations of these rights result in punishments as prescribed in the [Indian Penal Code](#), subject to discretion of the [judiciary](#). These rights are neither absolute nor immune from constitutional amendments. They have been aimed at overturning the inequalities of pre-independence social practices. Specifically, they resulted in abolishment of un-touchability and prohibit [discrimination](#) on the grounds of religion, race, caste, sex, or place of birth. They forbid [human trafficking](#) and [unfree labour](#). They protect cultural and educational rights of ethnic and religious [minorities](#) by allowing them to preserve their languages and administer their own educational institutions.

All people, irrespective of race, religion, caste or sex, have the right to approach the [High Courts](#) or the [Supreme Court](#) for the enforcement of their fundamental rights. It is not necessary that the aggrieved party has to be the one to do so. In public interest, anyone can initiate litigation in the court on their behalf. This is known as "[public interest litigation](#)".^[7] High Court and Supreme Court judges can also act on their own on the basis of media reports. The Fundamental Rights emphasize equality by guaranteeing to all citizens the access and use of public institutions and protections, irrespective of their background. The rights to life and personal liberty apply to persons of any nationality, while others, such as the freedom of speech and expression are applicable only to the [citizens of India](#) (including [non-resident Indian](#) citizens).^[8] The right to equality in matters of public employment cannot be conferred to [overseas citizens of India](#).^[9]

Fundamental Rights primarily protect individuals from any arbitrary State actions, but some rights are enforceable against private individuals too.^[10] For instance, the constitution abolishes untouchability and prohibits [begar](#). These provisions act as a check both on State action and actions of private individuals. Fundamental Rights are not absolute and are subject to reasonable restrictions as necessary for the protection of national interest. In the [Kesavananda Bharati vs. state of Kerala case](#), the Supreme Court ruled that all provisions of the constitution, including Fundamental Rights can be amended.^[11] However, the Parliament cannot alter the basic structure of the constitution like secularism, democracy, federalism, separation of powers. Often called the "Basic structure doctrine", this decision is widely regarded as an important part of Indian history. In the 1978 [Maneka Gandhi v. Union of India](#) case, the Supreme Court extended the doctrine's importance as superior to any parliamentary legislation. According to the verdict, no act of parliament can be considered a law if it violated the basic structure of the constitution. This landmark guarantee of Fundamental Rights was regarded as a unique example of judicial independence in preserving the sanctity of Fundamental Rights. The Fundamental Rights can only be altered by a constitutional amendment, hence their inclusion is a check not only on the executive branch, but also on the Parliament and state legislatures.^[12] The imposition of a [state of emergency](#) may lead to a temporary suspension of the rights conferred by Article 19 (including freedoms of speech, assembly and movement, etc.) to preserve national security and public order. The [President](#) can, by order, suspend the constitutional written remedies as well.

Japan

Since 1947, [Japan](#), a country with a [constitutional monarchy](#) and known for its socially "conservative society where change is gradual," has a [constitution](#) with a seemingly strong bill of rights at its core ([Chapter III. Rights and Duties of the People](#)).^[13] In many ways, it resembles the [U.S. Constitution](#) prior to the [Civil Rights Act of 1964](#), and that is because it came into life during the [Allied occupation of Japan](#). This constitution may have felt like a foreign imposition to the governing elites, but not to the ordinary people "who lacked faith in their

discredited leaders and supported meaningful change."^[14] In the abstract, the constitution strives to secure fundamental individual liberties and rights, which are covered pointedly in articles 10 to 40. Most salient of the human dignity articles is article 25, section 1, which guarantees that all "[people shall have the right to maintain the minimum standards of wholesome and cultured living.](#)"^[15]

Despite the adoption of this liberal constitution, often referred as the "Postwar Constitution" (戦後憲法, Sengo-Kenpō) or the "Peace Constitution" (平和憲法, Heiwa-Kenpō), the Japanese governing elites have struggled to usher in an inclusive, open and [Pluralist society](#).^[16] Even after the end of [World War II](#) and the departure of the [Allied government of occupation](#) in 1952, Japan has been the target of international criticism for failing to admit to [war crimes](#), [institutional religious discrimination](#) and maintaining a weak [freedom of the press](#), the treatment of children, minorities, foreigners, and women, its punitive criminal justice system, and more recently, the systematic bias against [LGBT](#) people.^{[17][18][19]}

The first Japanese attempt to a bill of rights was in the 19th century [Meiji constitution](#) (1890), which took both the [Prussian](#) (1850) and [British](#) constitutions as basic models.^[20] However, it had but a meager influence in the practice of the rule of law as well as in people's daily living. So, the short and deliberately gradual history of struggles for personal rights and protection against government/society's impositions has yet to transform Japan into a champion of universal and individual freedom.^{[21][22][23]} According to constitutional scholar, [Shigenori Matsui](#),

People tend to view the bill of rights as a moral imperative and not as a judicial norm. The people also tend to rely upon bureaucrats to remedy social problems, including even human rights violations, rather than the court.

—*Shigenori Matsui, "The protection of 'Fundamental human rights' in Japan."*^[24]

Despite the divergences between Japan's social culture and the [Liberal Constitutionalism](#) that it purports to have adopted, the country has moved toward closing the gap between the notion and the practice of the law. The trend is more evident in the long term. Among several examples, the [Diet](#) (bicameral legislature) ratified the [International Bill of Human Rights](#) in 1979 and then it passed the Law for Equal Opportunity in Employment for Men and Women in 1985, measures that were heralded as major steps toward a democratic and participatory society. In 2015, moreover, it reached an agreement with [Korea](#) to compensate for abuses related to the so-called "[women of comfort](#)" that took place during the [Japanese occupation](#) of the [peninsula](#).^[25] However, human rights group, and families of the survivors condemned the agreement as patronizing and insulting.^[26]

On its official [site](#), the Japanese government has identified various human rights problems. Among these are child abuses (e.g., [bullying](#), [corporal punishment](#), [child sexual abuse](#), [child prostitution](#), and [child pornography](#)), frequent neglect and ill-treatment of [elderly persons](#) and individuals with [disabilities](#), [Dowa claims](#) (discrimination against the [Burakumin](#)), [Ainu people](#) (indigenous people in Japan), foreign nationals, [HIV/AIDS carriers](#), [Hansen's disease](#) patients, persons released from prison after serving their sentence, [crime victims](#), people whose [human rights are violated using the Internet](#), the homeless, individuals with [gender identity disorders](#), and [women](#). Also, the government lists systematic problems with gender biases and the standard reference to sexual preferences for jobs and other functions in society.^[27]

Human rights organizations, national and foreign, expand the list to include human rights violations that relate to government policies, as in the case of [daiyo kangoku](#) system (substitute prison) and the methods of interrogating crime suspects.^[28] The effort of these agencies and ordinary people seem to pay off. In 2016, the U.S. Department of State released a report stating that Japan's human right record is showing signs of improvement.^[29]

Australia

Whilst Australia does not have an enshrined Bill of Rights or similar binding legal document, civil liberties are assumed as protected through a series of rules and conventions. Australia had primary involvement in and was a key signatory to the UN Universal Declaration on Human Rights (1948)

The [Constitution of Australia](#) (1900) does offer very limited protection of rights:

- the right to freedom of religion and;
- the right to freedom from discrimination based on out-of-state residence (historical prejudice based upon residence within one state affecting treatment within another)

Certain High Court interpretations of the Constitution have allowed for implied rights such as freedom of political communication (which is construed broadly) and the right to vote to be established, however others such as freedom of assembly and freedom of association are yet to be identified.

Refugee issues

Within the past decade Australia has experienced increasing contention regarding its treatment of those seeking asylum. Although Australia is a signatory to the UN Refugee Convention (1951), successive governments have

demonstrated an increasing tightening of borders; particularly against those who seek passage via small water vessels.

The Abbott Government (2013) like its predecessors (the Gillard and Howard Governments) has encountered particular difficulty curbing asylum seekers via sea, increasingly identified as "illegal immigration". The recent involvement of the Australian Navy in refugee rescue operations has many human rights groups such as Amnesty International concerned over the "militarisation" of treatment to the refugee and the issue of their [human rights in Australia](#). The current "turn-back" policy is particularly divisive, as it involves placing refugees in government lifeboats and turning them towards Indonesia. Despite opposition however, the Abbott government's response has so far seen a reduction in the number of potential refugees undertaking the hazardous cross to Australia, which is argued by the government as an indicator for its policy success.

Europe

European Convention on Human Rights

The [European Convention on Human Rights](#), to which almost all European countries belong (apart from [Belarus](#)), enumerates a number of civil liberties and is of varying constitutional force in different European states.

Czech Republic

Following the [Velvet Revolution](#), a constitutional overhaul took place in [Czechoslovakia](#). In 1991, the [Charter of Fundamental Rights and Basic Freedoms](#) was adopted, having the same legal standing as the [Constitution](#). The Czech Republic has kept the Charter in its entirety following the [dissolution of Czechoslovakia](#) as Act No. 2/1993 Coll. (Constitution being No. 1).

France

France's 1789 [Declaration of the Rights of Man and of the Citizen](#) listed many civil liberties and is of constitutional force.

Germany

The [German constitution](#), the "Grundgesetz" (lit. "Base Law"), starts with an elaborate listing of civil liberties and states in sec. 1 "The dignity of man is inviolable. To respect and protect it shall be the duty of all public authority." Following the "[Austrian System](#)", the people have the right to appeal to the [Federal Constitutional Court of Germany](#) ("Bundesverfassungsgericht") if they feel their civil rights are being violated. This procedure has shaped German law considerably over the years.

United Kingdom

Civil liberties in the [United Kingdom](#) date back to [Magna Carta](#) in 1215 and 17th century [common law](#) and [statute law](#), such as the 1628 [Petition of Right](#), the [Habeas Corpus Act 1679](#) and the [Bill of Rights 1689](#). Parts of these laws remain in statute today and are supplemented by other legislation and conventions that collectively form the uncodified [Constitution of the United Kingdom](#). In addition, the United Kingdom is a signatory to the [European Convention on Human Rights](#) which covers both [human rights](#) and civil liberties. The [Human Rights Act 1998](#) incorporates the great majority of Convention rights directly into UK law.

In June 2008 the then Shadow Home Secretary [David Davis resigned his parliamentary seat](#) over what he described as the "erosion of civil liberties" by the then Labour government, and was re-elected on a civil liberties platform (although he was not opposed by candidates of other major parties). This was in reference to anti-terrorism laws and in particular the extension to pre-trial detention, that is perceived by many to be an infringement of [habeas corpus](#) established in Magna Carta.

Russia

The [Constitution of the Russian Federation](#) guarantees in theory many of the same rights and civil liberties as the U.S. except to [bear arms](#), i.e.: freedom of speech, freedom of religion, freedom of association and assembly, freedom to choose language, to due process, to a fair trial, privacy, freedom to vote, right for education, etc. However, human rights groups like [Amnesty International](#) have warned that [Vladimir Putin](#) has seriously curtailed [freedom of expression](#), [freedom of assembly](#) and [freedom of association](#) amidst growing [authoritarianism](#).^[30]

North America

Canada

The [Constitution of Canada](#) includes the [Canadian Charter of Rights and Freedoms](#) which guarantees many of the same rights as the U.S. constitution. The Charter omits any mention of, or protection for, property.

Mexico

The [Mexican constitution](#) was ratified on February 5, 1917. Similar to the U.S. Constitution, the United Mexican States provides all citizens the right to freedom of expression, but this right is not absolute (for example, [child pornography](#), [death threats](#), and [defamation](#) are exceptions to freedom of speech, and offenders can be subject to

penalties). However, unlike the United States and Canada, Mexico has stricter limits on citizenship. For example, only people born in [Mexico](#) may take roles in law enforcement, legislating, or enlist in the armed forces. It also states each person born in Mexico cannot be deprived of their citizenship status.^[31]

United States

The [United States Constitution](#), especially its [Bill of Rights](#), protects civil liberties. The passage of the [Fourteenth Amendment](#) further protected civil liberties by introducing the [Privileges or Immunities Clause](#), [Due Process Clause](#), and [Equal Protection Clause](#). Human rights within the United States are often called [civil rights](#), which are those rights, privileges and immunities held by all people, in distinction to *political* rights, which are the rights that inhere to those who are entitled to participate in elections, as candidates or voters.^[32] Before universal suffrage, this distinction was important, since many people were ineligible to vote but still were considered to have the fundamental freedoms derived from the rights to life, liberty and the pursuit of happiness. This distinction is less important now that Americans enjoy near [universal suffrage](#), and civil rights are now taken to include the political rights to vote and participate in elections, being furthermore classified with civil liberties in general as either [positive rights or negative rights](#). Because Native American tribal governments retain sovereignty over tribal members, the U.S. Congress in 1968 enacted a law that essentially applies most of the protections of the Bill of Rights to tribal members, to be enforced mainly by [tribal courts](#).^[33]

The [Civil Liberties Act of 1988](#) was signed into effect by President [Ronald Reagan](#) on August 10, 1988. The act was passed by Congress to issue a public apology for those of Japanese ancestry who [lost their property and liberty](#) due to discriminatory actions by the United States Government during [the internment period](#). This act also provided many other benefits within various sectors of the government. Within the treasury it established a civil liberties public education fund. It directed the Attorney General to identify and locate each individual affected by this act and to pay them \$20,000 from the civil liberty's public education fund. It also established a board of directors who is responsible for making disbursements from this fund. Finally, it required that all documents and records that are created or received by the commission be kept by the [Archivist of the United States](#).^[34]

Yorum

Amerika ve jüri sistematığı olan ülkelerde, jüri toplum görüşü (common sense) olması için toplanır. Buna göre yorum yapar. Bizde ise kanun ne yazıyorsa odur. Yorum, görüş, kıyas ve tereddüt olmaz, kesin kanıtlı olmalıdır. Örneğin; beyazlardan (Kafkas ırkından) oluşan bir jüri, polisin zenciye (Afrika kökenlileri) öldürmesini hiçbir zaman cezalandırmamıştır.

Bu açılardan toplum görüşü, kültürel, sosyal bakışı yansıtır ve bu ülkelerde adalet, daha doğrusu kanunilik kavramı olduğu söylenemez. Selçuk ve Osmanlı bu açıdan kanuni, tanımı ile belirtilmektedir.

Kuran yakılması bir özel bağımsızlık ve hürriyete sokuluyorsa, insanların değerlerine hakaret etmenin bir kişi hakkı ile ilinti kurulması da kabul edilemez. Kişiler başkasına hakaret, aşağılama ve sosyal yaklaşım yapmaları kabul edilmemeli, bunlar kişilik hakkı içinde olmamalıdır. T. Ceza Kanunu temelinde suçtur.

Magna Carta ile başladığını belirtirler, bu yürürlüğe girmemiş, savaflara neden olmuştur. 622 Medine Antlaşması ise uygulanmış ve Türklerin başlıca uyguladığı yöntem olmuştur.

Birçok ülkeden örnekler sunulmaktadır. Ülkemizde de her darbe başa gelmeden önce, birey hakkı ve adalet ve nizamı kurma üzerine söz verir, bildirgeler ifade ederler. Burada kast edilen ayrıcalık, farklı olmasını dilerler. Darbe taraftarı ile ona karşı olanların ayrıcalıklı olmasını sağlamaktır, ifade ettikleri. Biz daha farklıyız, ayrıcalıklıyız demektedirler.

İlk planda Ülkemizde, 1960 ve 1980 yıllarında, seçim, ancak üniversite mezunlar arasında yapılması, sonra milletvekilliğin, daha sonra da Cumhurbaşkanı için bu kurala indirilmiştir.

Seçmen olmak için İlkokul diploması en az olsun derken, bu da kaldırılmıştır.

Seçim, bir nevi halkın temsilcinin bir oylama, anket gibi saptanmasıdır. Ona bir diktatör değil, bir temsilci olmasıdır. Hukuk nizamı içinde kalması zorunludur, ayrıca kanunlar da TBMM tarafından yapıldığı için, sadece uygulayıcıdır.

Alex Nulman: What are Civil Liberties: Definition, Role, Connection to Civil Rights³

Civil liberties are natural rights inherent to every citizen which protects them from tyranny by the state. The degree to which these liberties are enjoyed by people is an important indicator of the quality of a given country's democracy. 2022

<https://www.liberties.eu/en/stories/civil-liberties-definition/44448>

What are civil liberties?

Civil liberties are the rights that exist when the government does not interfere arbitrarily. In a truly free society, people are able to speak, write, own, marry, identify and vote as they please without government interference. To guarantee these freedoms, in theory at least, the government and its agencies need only avoid restricting these liberties. No additional effort is inherently required to support these freedoms as long as the government does not trespass into the private lives of its citizens. This group of liberties differs from civil rights, which are areas in which the government actively works to promote democratic values and equal treatment.

Protecting your civil liberties is our mission. Work with us!

What civil liberties are there?

Many of the freedoms that we enjoy daily fall under the category of civil liberties. In Europe, our civil liberties are enshrined in [The Charter of Fundamental Rights of the European Union](#) and the [European Convention on Human Rights](#). Every time we post a controversial opinion on social media or speak out against the actions of our government, we exercise one of the most important liberties: [freedom of speech](#). Another essential liberty often pledged by Western democracies to their citizens is the [right to privacy](#), which ensures non-interference in personal matters such as messages, phone calls, and emails. This liberty extends to the home as well, as governments are often restricted from coordinating unreasonable searches without explicit reasoning. [Freedom of assembly](#) guarantees that one can express their view in the company of others, with the aim of demonstrating their support to fellow citizens or legislators.

Examples of civil liberties

Each jurisdiction acknowledges its own unique set of civil liberties, although there is often much overlap. Civil liberties may [include](#) freedoms such as the right to remain silent in a police investigation, the right to a fair trial, the right to marry, and the right to vote. It should be considered undemocratic and therefore unlawful for the government to stand in the way of these capabilities. One of these that may stand out most is the right to marry, which has been notoriously difficult for LGBT+ couples throughout the world. Although this is considered by many as an inalienable civil liberty, there are many countries in Europe where same-sex marriage is still outlawed. Eastern Europe in particular, even among EU member states, has [abysmal](#) support for same-sex marriage. Hungary and Poland, two countries where it is constitutionally banned, have support ratings hovering around 30%. These countries have [passed](#) other anti-LGBT+ laws like adoption prohibition that have been condemned by the European Union. Countries that do not allow same-sex marriage are constantly under fire from human rights organizations and international institutions.

What is the difference between civil liberties and civil rights?

Understanding a government's obligations to its people, at least through the lens of Western liberal democracy, requires the separation of civil liberties from civil rights. As mentioned earlier, the former protects citizens to be free from state tyranny by guaranteeing specific rights. Civil rights, on the other hand, typically protect people from unequal treatment in particular settings such as schools, workplaces, public facilities etc. They assert that people have the right to be treated justly and similarly to their neighbors, or the right to not be discriminated against. For example, the right to equal opportunities is designed to protect people against discrimination in the workplace.

The factors that may be used as a basis for discrimination are varied, including income, employment status, education, criminal history, race, gender, and sexual orientation. Discrimination at the hands of the state can often occur in unclear or indirect ways, making the jobs of journalists and civil rights activists who expose these inequalities extremely important. Democratic legislation often exists to protect the people's ability to enjoy social freedoms regardless of their differences, but unjust treatment is still commonplace.

It needs to be pointed out that civil liberties may also place positive obligations on governments. For example, even though the primary obligation of governments is to 'stay out' when people want to protest a state policy by exercising their freedom of assembly, states also have legislation in place to ensure the safety of protestors.

What is the role of civil liberties in modern society?

Modern societies are dependent on civil liberties to balance the restrictions that a state can place on its citizens. Personal liberties are necessary for freedom to exist within the confines of a world that is ruled by governments.

Without civil liberties, democracy cannot exist to support equality and individual flourishing. They allow us to express controversial ideas safely, lead private lives, and make other important decisions for ourselves while living under state rule. Alongside society watchdogs such as journalists and legal experts, civil society organisations like [Liberties](#) are instrumental in promoting civil liberties and protecting them by documenting the status of civil liberties in different countries.

Why are civil liberties important? How can we promote them?

The [work](#) of activists is to bring civil liberties breaches to light so that policymakers can gain insight into whether governments are abiding by the non-interference of people's freedoms and to understand what steps are needed to ensure civil liberties are intact. For example, the European Union works with such organizations in the hopes of raising the standards of civil liberties throughout the bloc. Eastern Europe, in particular, is often criticized by the Union for some of its policies that overstep the State's involvement in people's private lives e.g. [suspending the right to strike or protest in Hungary](#) or [harassing pro-abortion activists as seen in Poland](#). Being politically active and supporting civil rights organizations can promote the improvement of civil liberties and expose overlooked policy areas, both of which are essential for the success of modern democracy.

Yorum

- Vatandaş olana hak tanınması gündemdedir. Göçmen veya başka boyutta olmanın bir eşitlik tanınmamaktadır, bu İnsan Hakları Bildirgesine aykırıdır.
- Konuşmak, yazmak ve satın almak, evlenmek gibi hakların belirli bir düzeni vardır. Gazeteci olsanız bile, bir somut, ispatlı olmadıkça sorgular gibi soru sormak, savunma istemek hiçbir zaman hak olamaz. Bu nedenle hak denilenler, bir zümreye özel patronluk gibi işlev tanınmış olmaktadır. Bu adaletsizliktir.
- Evlenmek, iki kişi biz evlenmek istiyoruz demeleri ile olamaz, hukuk düzeni içinde olmalıdır. İkisi de daha önce evli ise, boşanmaları ile olası olabilir. İstemek yeterli değildir. Yurtdışında olan "Yes, I do" demeden önce, resmi makamlara imzaladıkları belirtilmelidir.
- Kanunlar bu hakları tanımlarlar. Eğer bir düzen tarafında olurlarsa, bu durumda Türk Ticaret Kanunu butlan kabul eder, ayrıca, Anayasa Mahkemesi dahil bozmaktadır.
- Gelişmiş ülkeler, kendi sistemleri içinde olana hürriyet, başkasının içinde olana ise şarta bağlı bağımsız demektirler, bu elbet kabul edilemezdir.

Sıklıkla gündeme gelen boyut, başörtüsü değil, dini propaganda yapmak yasak kapsamındadır. Daha doğrusu zorla yapmak suç kapsamındadır. Bir kişi başını örtmesi ile zorla olan bir boyut olmadığı için anlamsız gibi görünebilirler. Ama toplumda sorun oluşması için, suçlanan kişiler, özel avukatlık büroları tarafından, ispat edin, suç nerede demek yerine, evet yaptım, zorla propaganda yaptım diyerek, 300 sayfa savunma adı altında dini propaganda yaptırmışlardır. Bireyler için bile okumamıştır. Bir dine inandığımı belirteneler, senin dinin sana, benim ki bana (109/6) Kuran Ayeti hilafına, yaptık zorladık diyerek ceza almışlardır. Olay iki tarafın provokatörlüğü ile olmuştur. Yazık olmuştur. Bu bir hakkın farklı açılardan ele alınarak, olmayan eylemi, zorla propaganda gibi olmayan bir duruma, suç kapsamında veya suçu sanki suçsuzluk gibi algılanmasına neden olunmuştur. Halen zorla propaganda yapmak suç kapsamındadır.

Zorla değiştirme

Göç etme boyutu, insanın kendi dileği, kendi isteği ile olması beklenir. Bunun için bir süreç geçirmeli, başkasının etkisi değil, kendi bilinçli arzusu ile olmalıdır.

Bulgaristan'da zorla isim değişikliğine gidilmişti. Daha önce de inanışlarda da zorla yapılmalar olmuştur. 622 Medine antlaşması ile bu imkânsız boyuta çekilse bile, bu sefer tarikatlar ve mezhepler olmaktadır. Tarım Kültürünün bir etkisi olmaktadır.

Sonuçta, zorla olanların başarılı olduğuna dair tek bir örnek yoktur.

Başa çıkmak da olanaksız olacağı için çare göçmek olmaktadır. Fransa'da Pediatri Kongresine ailem ile araba ile giderken, Bulgaristan'dan Türkiye'ye kaçanların kaçına şahit olduk. Elleri tek bir eşya vardı, sülaleleri ile birlikte olan, geçmiş, rahmetli olanlarla olan fotoğrafları idi. Benliğimizin olması yeterli demişlerdi.

Zorlama ile hiçbir şey oluşmayacağını algılamak bu kadar zor mudur?

Cevap evet. Burada beğenilecek olanı bulabilmek, onun için sormalıdır.

Peritonitten ameliyat olmuş, karnımdan 1,5 litre pus akmış ve 3 dren konulmuştu. İlkokul dördüncü sınıfta idim. Hiçbir şey yemek istemiyordum. İngiltere'den gelen yardımlaşma ile bulunan hemşire, bana yardım etmek istedi. Kolejde okuduğum için hayır diyemedim. Çorbayı beğenmedim dedim. Nedenini sordu, soğuk dedim. Gitti ısıttı, limonu eksik dedim, limon bulamaz diyerek. Gitmiş dışardan bulmuş getirdi. Ben 1-2 yudum alırdım, doyduğum derim derken, karşımda benimle konuşmaya başladı. Hayır diyemedim. Diğer çorbalar da ertesi gün yenilmeye başlandı.

Aynı tekniği ben de kullanırım. Çocuklar kucaklaşır, sevecek konuşur, ne yiyelim derim. Çikolata der, gider diyabetik olsa bile, diyetisyenlerin hesabına göre bitter alıp, verir, buna göre yaklaşım yaparız.

Sabah 6 saatlerinde nöbet tuttuğum kapının önü vurulur, abi, kan alacaksan bir an önce al, biz de oyun oynayacağız derler, ayrıca, beraber oynadığımız çok olurdu.

Vizite yapar, buna göre karar verince, bakarlar, mecbur muyuz derler, onlara neden kan almak zorunda olduğumuzu anlatırım. Sanki tıp kavramını biliyorlar gibi, ama o onları huzurlu kılar. Demek bir bilimsel gerekçe var denir. Zaten mecbur kalınmazsa aldırılmazdım.

Kolunu uzatır, ben lidokain li gazlı bezi sürer, 5-6 dakika sonra çağırır, en az acıtacak iğne ve enjektör ile, şimdi plastik var, işimiz kolay, alırdım. Yalancı ağlama sonrası, kan alma bitince, bitti diyene kadar bekler, sonra hızla koşar. Pamuğu da tampon etmeyi unutmaz.

Gizle, söyleme, zorla yatır al gibi yaklaşım hiç hatırlamıyorum, bu açıdan hepsi benim hekimleri olmamı isterler, kanı hiç olmazsa sen al derlerdi.

Yasal Mevzuat

Burada Anayasal ve Yasal tanımlanan boyutlar verilmektedir.

Anayasa

<http://www.pinarbasi.gov.tr/anayasal-haklarimiz>

ANAYASAL HAKLARIMIZ

Hak nedir?

İnsanların herhangi bir işi yapma yetkisine hak denir.

Özgürlük nedir?

İnsanların hiçbir insana zarar vermeden dilediği her şeyi yapabilmesine özgürlük denir.

Kişi Hakları

1. Yaşama hakkı
2. Kişi dokunulmazlığı
3. Kişi hürriyeti ve güvenliği
4. Özel hayatın gizliliği ve korunması
5. Yerleşme ve seyahat hürriyeti
6. Din ve vicdan hürriyeti.

7. Düşünce ve kanaat hürriyeti
8. Bilim ve sanat hürriyeti
9. Basın ve yayınlara ilgili hürriyetler
10. Toplantı hak ve hürriyeti
11. Mülkiyet hakkı
12. Hak arama hürriyeti.
13. Temel hak ve hürriyetlerin korunması

Siyasi Haklar ve Ödevler

1. Türk vatandaşlığı
2. Seçme seçilme siyasi faaliyetlerde bulunma hakları
3. Kamu hizmetine girme hakkı
4. Dilekçe hakkı

Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler

1. Ailenin korunması
2. Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi
3. Çalışma ile ilgili haklar
4. Toplu iş sözleşmesi grev hakkı ve lokavt
5. Ücrette adalet sağlanması
6. Sağlık çevre ve konut hakkı
7. Gençliğin korunması ve spor hakkı
8. Sosyal güvenlik hakları
9. Tüketici hakları
10. Tarih kültür ve tabiat varlıklarının korunması

TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİMİZİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- 1- Doğumla başlar, ölümle biter.
- 2- Evrenseldir. Dünya'nın her yerinde geçerlidir.
- 3- Dokunulamaz, devredilemez ve vazgeçilemez özellikler taşırlar.
- 4- Tamamı bir bütündür. Bir tanesi bile olmazsa veya kullanılmazsa diğerleri bir işe yaramaz.
- 5- Sınırlanabilir. (Sıkıyönetim, savaş, bulaşıcı hastalıklar, nüfus sayımları gibi olağanüstü durumlarda yani insan hayatının söz konusu olduğu durumlarda Yaşama hakkımızın dışındaki diğer tüm haklar sınırlandırılabilir.)
- 6- Başkalarının hak ve özgürlüklerinin başladığı yerde bizim hak ve özgürlüklerimiz biter.
- 7- Her devlet düzenlediği anayasa ve yasalarla İnsan haklarını güvence altına almak zorundadır.

ÖZEL YAŞAMIN GİZLİLİĞİ

(Anayasa, Madde 20): Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

Kişilerin özel hayatlarını kendilerinin izni olmaksızın topluma sergilemek doğru değildir.

Özel Yaşam: Meydana gelen herhangi bir olay sadece bir bireyi, o bireyin ailesini veya çalışma arkadaşlarını ilgilendiriyorsa bu olay o insanın özel yaşamına ait bir olaydır.

Genel Yaşam: Meydana gelen bir herhangi bir olay bir kişinin yanı sıra yaşadığı mahalleyi, kenti, ülkeyi veya tüm dünyayı ilgilendiriyorsa o olay genel yaşam içerisinde yer alan bir olaydır.

Örnek: Herhangi bir insanın otomobilinin içinde ailesi ile birlikte sohbet ederek trafikte yol ilerlemesi o kişinin özel yaşamına ait bir olaydır. Fakat aynı bireyin az sonra kendisini ailesiyle yaptığı sohbe kaptırıp dikkatini dağıtması ve kaza yapması genel yaşama yönelik bir olaydır.

HABERLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜ

(Anayasa, Madde 22): Herkes haberleşme özgürlüğüne sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır. Bilgisi ve izni olmaksızın hiç kimsenin telefonu dinlenemez, mektupları açılıp okunamaz. Bunlar yasalarla güvence altına alınmıştır.

BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

(Anayasa, Madde 26): Herkes düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama hakkına ve yayma hakkına sahiptir.

(Anayasa, Madde 28): Basın hürdür, sansür edilemez.

Basın özgürlüğü de insanların fikirlerini gazete, dergi, radyo ya da televizyon aracılığı ile insanlara ulaştırma özgürlüğünü içerir.

KONUT DOKUNULMAZLIĞI

(Anayasa, Madde 21): Kimsenin konutuna dokunulamaz. Çeşitli nedenlerle, yasayla yetkili kılınmış kurumların yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz. İnsanların kendi evlerinde rahatsız edilmeden yaşam sürme hakkı Anayasada güvence altına alınmıştır.

YAŞAMA HAKKI

(Anayasa, Madde 17): Herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Yaşama hakkı, bütün hakların temelidir. Savaş, sıkıyönetim ve olağanüstü hallerde dahi durdurulamaz, yok edilemez.

KİŞİ DOKUNULMAZLIĞI HAKKI

(Anayasa, Madde 17): Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya muameleye tabi tutulamaz. Böylece kişinin yaşaması ve vücut bütünlüğü güvence altına alınmıştır.

SAĞLIK HAKKI

(Anayasa, Madde 56): Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Sağlık hakkı insana beden ve ruh sağlığı içinde yaşama isteme hakkını verir.

EĞİTİM VE ÖĞRENİM HAKKI

(Anayasa, Madde 42): Kimse, eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetiminde yapılır. İnsanın kendisini geliştirme ve sahip olduğu hakların bilincine varması eğitim yoluyla olur.

SEÇME VE SEÇİLME HAKKI

(Anayasa, Madde 67): Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halk oylamasına katılma hakkına sahiptir. Seçme ve seçilme hakkı demokratik toplumlarda temel ilkelerden biridir.

DİLEKÇE HAKKI

(Anayasa, Madde 74): Vatandaşlar ve karşılıklı esası gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne yazı ile başvurma hakkına sahiptir. Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu, gecikmeksizin (En geç 60 gün içinde) dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.

TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN KÖTÜYE KULLANILMAMASI

(Anayasa, Madde 14): Anayasa’nın hiçbir hükmü Anayasa’da yer alan hak ve hürriyetleri yok etmeye yönelik bir faaliyette bulunma hakkını verir şeklinde yorumlanamaz.

Yorum

Hak, görev ve ödev konumundaki bütünleşme dikkati çekmektedir. Hakkın varsa, ödevin ve görevlerin vardır şeklinde eklemeler dikkati çekmelidir.

Yabancı ülkede yerleşmiş olsalar bile Türk Vatandaşı olarak görülmektedir.

Türkiye’de yabancılar ayrıca vurgular:

Kanunla sınırlama yapılabilir ama uluslararası standartta olmalıdır şeklindedir.

- *V. Yabancıların durumu: Madde 16* – Temel hak ve hürriyetler, yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabilir
- **Madde 74** – Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir...

Yorum

Burada haklar, “İnsanların herhangi bir işi yapma yetkisine hak denir” ifadesi ile yetki alınması kavramı ileri sürülmektedir. Gerçekte ise suçlar bellidir *Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz*” yaklaşımı ile tanımlanma değil, biliyor kabul edilir.

Ayrıca “İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz” yaklaşımı ile, yetkilendirme bir bakıma uymamak suç kapsamında değildir. Yukarıdaki açıklamalar birey hakkını kısıtlayıcı, belirli kurala bağlaması ile uygun nitelikte kabul edilemez.

Bağımsızlık için belirtilen “İnsanların hiçbir insana zarar vermeden dilediği her şeyi yapabilmesine özgürlük denir” yaklaşımı daha yerinde ve hukuk yapısına uygundur.

TCK

Türk Ceza Kanunu 2005 yılında olan, en ileri birey hakkını destekleyen yasalardan olmaktadır.

Temel İlkeler ve Tanımlar

Ceza Kanununun amacı

Madde 1- (1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.

Suçta ve cezada kanunilik ilkesi

Madde 2- (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.

(2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

(3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi

Madde 3- (1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunur.

(2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konuları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaz.

Kanunun bağlayıcılığı

Madde 4- (1) Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.

Özel kanunlarla ilişki

Madde 5- (1) Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

Yorum

Konu bir örnek ile daha netliğe kavuşturulur kanısındayım.

Sigara Yasağı:

Sigara içilmez yasağı konulmak istendi:

- Yasak konulamaz, birey hakkıdır, uyarı yapılabilir denildi.
- Sigara üstüne öldürür yazısı konuldu. Bu doğru değil, kanser yapabilir dersiniz denildi.
- Kanser 5 adet/gün altında belirgin fark yok, günde 25 adet ve üstü içilirse fark var, bu açıdan bu vurgulanmalı, yoksa kanser yapar doğru değil denildi.
- Belirli alanlar ayrıldı, orada sigara içilir denildi. Sigara içmeyenler duman geliyor denildi. Ortada ceza olmadan suç olmaz denildi. Ceza miktarı ve kim alacağı uyarıda yazmadan olmaz denildi. Nitekim Sigara İçilmez, cezası ve alacağı yer vurgusu konuldu.
- Tercihe suç konulamaz denildi.
- Temiz hava, dumansız hava insanların hakkıdır, bu açıdan dumanız havayı bozmak, insanın doğal hakkını bozmaktır denilerek, yasak yürürlüğe konulabildi ve uygulandı. Nitekim simge “dumansız hava” olarak vurgulanır.

Kısaca ben yasak koydum, zararlıdır, tercih edilemez gibi yaklaşımlar veya yetki almalısın yaklaşımları geçersizdir. Ancak ceza yazma yetkisi kanunla verilmemişse, alamazlar.

Dayak Cenneten Çıkmadır

Dayak, dayanak ve destek anlamındadır. Binalar yıkılmasın diye konulana da dayak denir. Şiddet tanımı ise, lügatte olsa bile, bu kabul edilen bir tanım olamaz.

Destek, dayanak ve koruma, gözetme, sevgi temelinde insanlıkta olarak, paylaşım, zekât, sadaka ve diğer yaklaşımlar elbette güzel ve iyi yaklaşımlardır. Cennetliktir denilebilir. Bunu saptırmak ise insanlığa karşı gelme, bir nevi hakaret olmaktadır.

Bir üst düzey görevli, *babam beni dövdüğü için ben okudum* demiştir. Kendi benliği olmayan, bir güdü ile çalışan, bağımsız, hür olmadığı, bu makama da yakışmadığı söylenebilir. Babası sevgi göstermemiş, insanlık göstermemiş, kötü örnek olmuştur. Yazık, zavallı denilmelidir.

Bu yaklaşımlarda yazar olarak, Pediatri ve Yenidoğan Yandal Uzmanı olarak, hemen çıkar, karşı sözler söyler, kabul etmem ve sert çıkarım. Enteresan olarak, toplum dayak/şiddet gösterene değil, bana kızar. Siz atıyor musunuz derim, yapılır mı, yazık çocuklara derler. Ama yaparı da kınamazlar.

Denizde çocuklar birbirlerine su atarken, niye karışalım. Ama alttan kum alıp, atarlarsa ne yapalım? *Kızalım, dayak gösterelim, yapma* diyelim, ki sık uygulana yaklaşım. Ama nedeni açıklamaz isek, çocuk niye yapmayacağını kavrayamaz. Kum göze batar, çıkması zor ötesinde, çizer ve görmeyi etkileyecek boyut çıkarır denilirse, bu söylenir ve sanal gösterilirse, bir daha yapmaz.

Burada açıklamak, anlatmak, algılamasını sağlamak önemli olacaktır. Bir çocuk olmaz deyince, gözüme deniz suyu kaçırdım, sorun yaşadım, çocuk özür diledi, ben sebep oldum dedi.

Sonuç

Medine Sözleşmesini birey hakları penceresinden bir bakalım.

622 Medine Antlaşmasını Anayasal olarak yazarsak:

- Herkes eşit haklara sahiptir. Eşit vatandaşdır. Sevinçte ve tasada eşitlik derler, tasada niye eşit olalım, sorunu yaratan, suçu işleyen azapta olsun, biz niye olalım? Sen bana hakkımı verdim mi? Ben talep etmeden vermelisin, vermeliydin. Çocuklara da sorulmalıdır. Zorla değil, ikna edilmeli, ancak ikna bile zorlama kapsadığı için yapılmamalı, yoksa alternatif verilmelidir. Günde 4 defa hap veya şurup içmek, 7-10 gün süre ile veya tek doz depo penislin yapılmasını mı tercih edersin? 1-2 gün sonra depo penisilin tercihi ile gelen çok oldu. Lidokain içine konulması, iğne yapmadan 5-6 dakika önce gazlı bez ile lidokain ile silmek ve özel iğne ve enjektör ile yapılması durumunda, tüm yakın tanıdıkların çocuklarına iğne yapmayı planlamalısın. Sirop, torun muz değil, orman aromalı istediği için Amerika'da 5 eczane dolaşım aramıştım. Hiçbir kişinin üstünlüğü olmaz diyerek, istediğini yapmamak bir gerekçe değildir.
- Her kişi ve topluluk kendisinden sorumlu, yaptıkları eylemden sorumludur. Toplu olarak yürüyerek, gürültü yapmak, eğitim veren yerlerde sorun yaratma durumunda çıkarılan ses boyutu önemlidir. 35 Desibel üstü olmalıdır. 100 desibel üstü sağlığa da

zararlıdır. Bu boyut, kanunlarda vardır. Eğer siz bir vatandaş iseniz, bu gürültü durumunda ihbar etme ve uyarmanız gereklidir.

- Senin inanın sana, benim ki bana, karışmak, sorgulamak bile yasaktır, denebilir ama hakaret, aşağılama yapılamaz. Gürültü bile yapılamaz, başkasını rahatsız etmek, ben hakkımı kullanıyorum denilemez.
- Ekonomik açıdan bağımsızdır, peki sağlık, yiyecek, giyecek ve barınma için yapılan masraflar sadece bireye mi düşer? Fakirlik kamu desteği gerekli olmaz mı?
- Tüm anlaşmazlıkların çözümü için toplumda uyuşma yerleri, ihtiyarlar meclisi veya olgun ve yetkin kişiler olmalıdır. Mahkemelere başvurulması nadir olmalıdır.
- İnsanlar barış içinde yaşayacak denilmesi kolaydır, kolluk güçleri bu toplum düzenini sağlamak için oluşmalıdır. Polis değil, hakları koruyan, gözeten ve bizlerin yardımcısı denilmesi daha yeterli olabilir.
- Topluluklar birbirlerine saygı gösterecek, denilmesi kolay, ama yapılabilmesi hayal gibidir. Bu yönde sosyal çaba ve dernek gibi destekler oluşturulmalıdır.

SONUÇ: Birey Hakları çok uzun süredir olmasına karşın, kültürlere kurallar ile bunu bir nevi ortadan kaldırmak isterler. Kurala uy denilmektedir. TCK düzenlemelere uymamak suç kapsamında değildir demektedir, ancak okuyan, uygulayan zor bulunmaktadır.

Kaynaklar

- 1) Güvenç, B.: Kültürün ABC'si:
- 2) Civil liberties, Wikipedia
- 3) Alex Nulman: What are Civil Liberties: Definition, Role, Connection to Civil Rights